

Громадський моніторинг Одеської, Галицької та Київської митниць

Проведено Асоціацією митних брокерів України у співпраці з Інститутом економічних досліджень і політичних консультацій в рамках проекту «Підтримка громадської ініціативи «За чесну і прозору митницю», який реалізується ІЕД, за сприяння Європейського Союзу та співфінансування МФ «Відродження» та ATLAS Network

Демченко Наталія,
Радник Голови Правління АМБУ

Методологія громадського моніторингу

Мета: проведення об'єктивної оцінки діяльності Одеської, Галицької та Київської митниць із використанням інструментів громадського моніторингу та розробка практичних рекомендації щодо поліпшення умов роботи регіональних митниць

Напрями:

- нововведення на митниці (впровадження NCTS, АЕО, інших цифрових продуктів)
- інфраструктура та сервіс митних постів і пунктів пропуску
- рівень корупції на митниці, її прояви, вплив на бізнес-діяльність суб'єктів ЗЕД
- перебіг реформування митниці, досягнення та проблеми.

Методи збору даних:

- глибинні онлайн інтерв'ю з представниками ЦГ
- онлайн-опитування перевізників

Партнери проєкту:

Впровадження NCTS

Загальна інформація:

рівень обізнаності - надто загальний

неготовність представників бізнесу використовувати цей сервіс / необхідність більш активного інформування про нього

брак «слабких» місць у цій системі

Основні переваги:

прискорення проходження митного контролю

зменшення корупційних ризиків

зменшення частоти правопорушень

Чітка та зрозуміла імплементація NCTS і збільшення митних оформлень саме через цей сервіс сприятиме розвитку чесного бізнесу, зменшенню корупційних ризиків і правопорушень, пов'язаних із оформленням переміщення товарів, транзитних операцій.

Інститут АЕО

Переваги

- спрощення митних процедур
- робота зі складами без присутності інспектора
- можливість використання спеціальної смуги руху в пунктах пропуску
- спрощене використання загальної фінансової гарантії
- економія часу
- можливість самостійного накладання пломб спеціального типу
- репутаційний аспект

Спірні питання

- ризик маніпуляцій на ринку;
- незрозумілість процедури забезпечення конфіденційності комерційної інформації компаній;
- постійний доступ контролюючих органів до фінансової документації підприємств
- складність процедури
- повільність отримання статусу

Рівень поінформованості та використання цифрових продуктів митниці

Єдине вікно для міжнародної торгівлі

суб'єкти ЗЕД: оформлення ЗДП, перегляд реєстрів (реєстр митних складів), акредитація на митниці, заявки на дозволи, перегляд інформації щодо нововведень

митні брокери: перевірка статусу оформлених декларацій, перегляд довідки за кодом УКТЗЕД, дозвільні документи, залишки грошей на митниці

Business Intelligence

перегляд статистики експортно-імпортних операцій в Україні, спостереження за тенденціями, які відбуваються у зовнішній торгівлі України

цифровий продукт має виключно інформаційний характер

Рекомендації щодо покращення роботи порталів

Єдине вікно

- технічні складові роботи portalу (незадовільна швидкість завантаження сторінок);
- доповнити сторінки інформаційними довідками / вказівками;
- додати функцію збереження інформації
- передбачити інформаційну сторінку щодо структури, контактних даних та режиму роботи митних органів

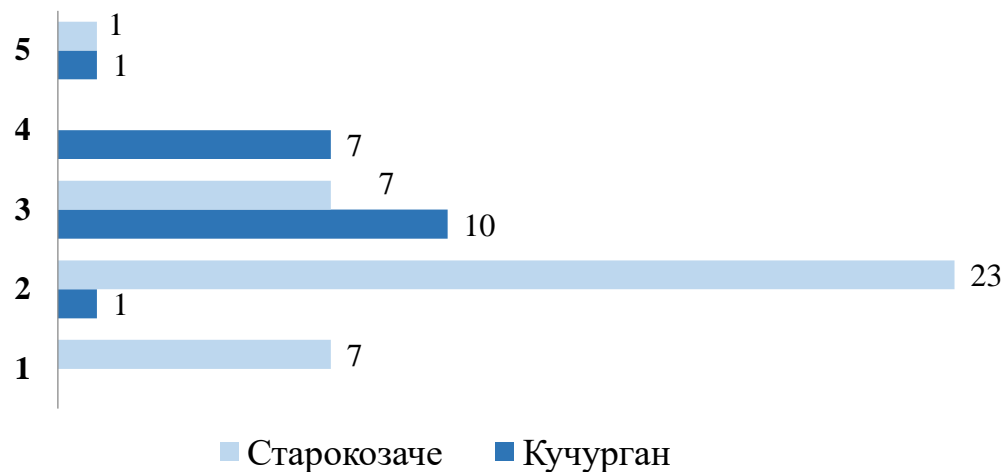
Особистий кабінет на порталі «Єдине вікно»

- передбачити більше форм для друку (наразі немає можливості вивести реєстри);
- надати можливість зробити вибірку по конкретному суб'єкту;
- додати функцію формування витягу після акредитації в форматі Excel;
- покращити технічні складові роботи portalу

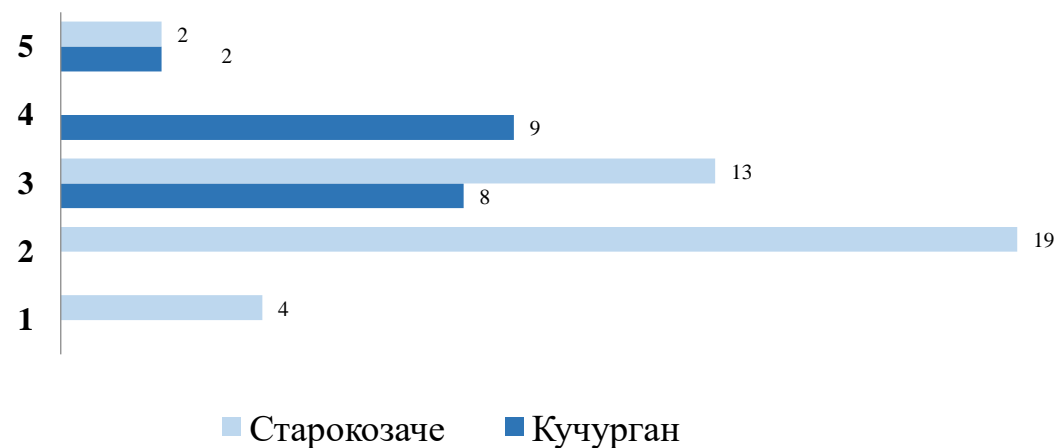
Business Intelligence

- додати статистику вартості товарів у вільному доступі (експортно-імпортні операції)
- додати анотації, пояснення
- покращити технічні характеристики роботи модулю
- надавати більш практичну інформацію, які суб'єкти ЗЕД і митні брокери зможуть використовувати на практиці
- доповнювати модуль новою інформацією

Оцінка перевізниками якості доріг біля МАПП, респондентів

Оцінка перевізниками зручності під'їзду до МАПП, респондентів

Оцінка інфраструктури та сервісу МАПП Одеської митниці

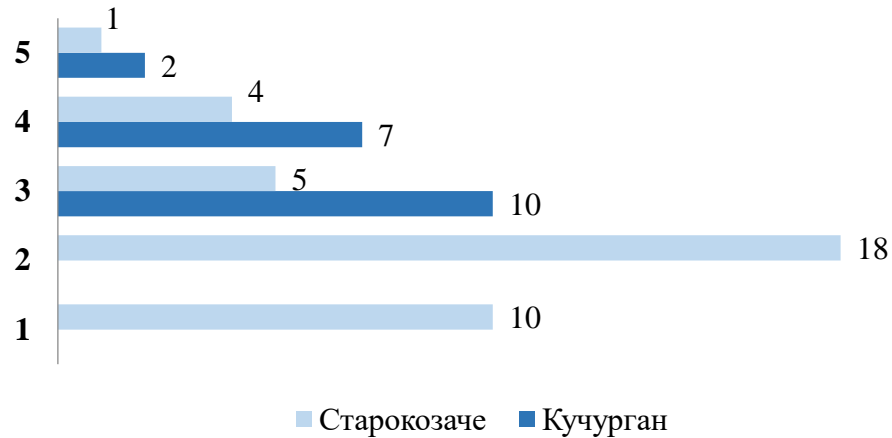
Більшість сервісів у МАПП «Кучурган» оцінені респондентами як прийнятні.

Найбільші нарікання викликають:

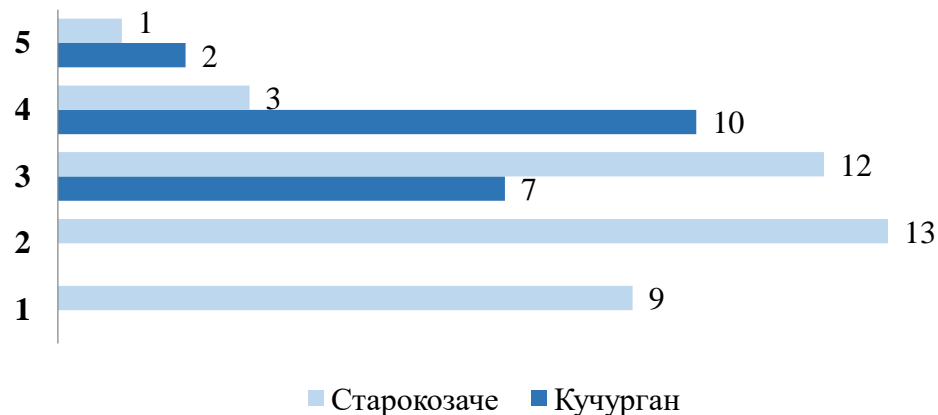
- брак банківських терміналів
- нестабільний мобільний зв'язок.

Найгіршими для отримання послуг перевізниками є умови МАПП «Старокозаче»: усі складові отримали здебільшого незадовільні оцінки.

Оцінка перевізниками інфраструктури МАПП, респондентів

Оцінка перевізниками обладнання МАПП, респондентів

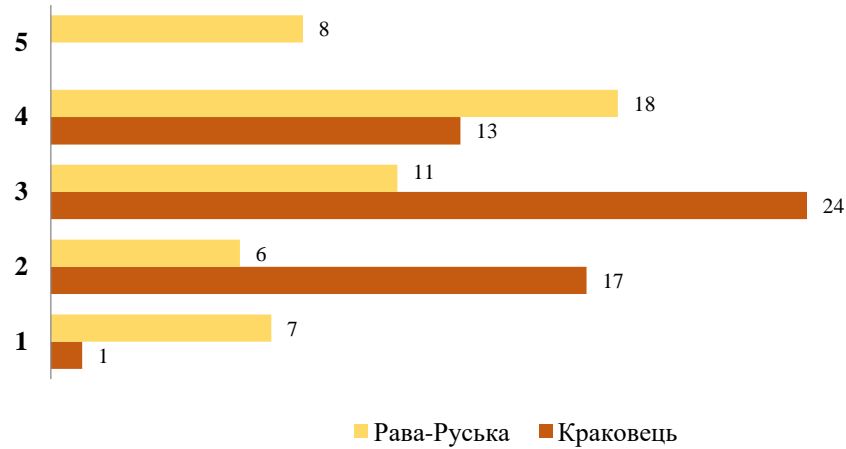
Рекомендації щодо покращення роботи МАПП Одеської митниці

Нагальна потреба в реконструкції та технічній комплексній модернізації МАПП «Старокозаче» з метою:

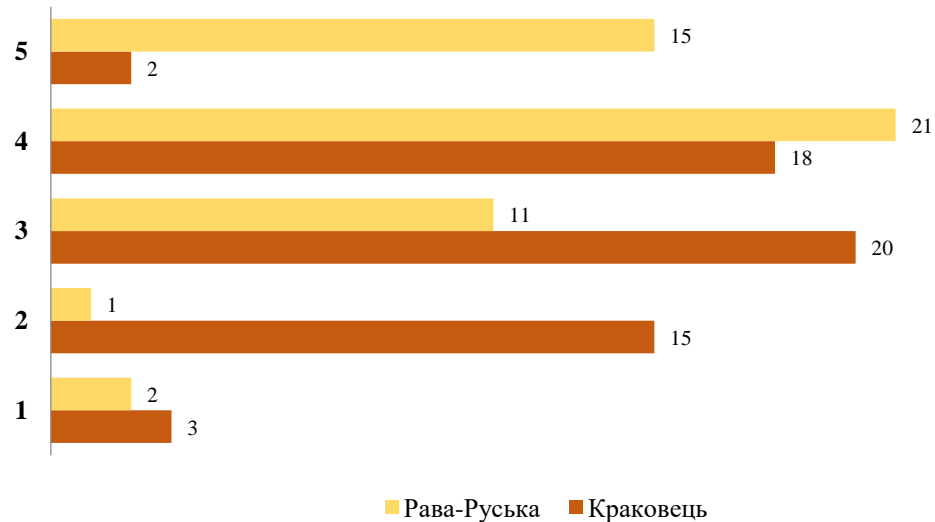
- підвищення пропускної спроможності
- розширення використання інформаційно-телекомунікаційних технологій автоматизованих засобів зчитування номерів, зважування, сканування, проставлення контрольних відміток, подання інформаційних повідомлень, заяв
- посилення та оновлення технічного забезпечення пунктів пропуску тощо
- створення сучасних сервісних зон біля пунктів пропуску

Оцінка перевізниками якості доріг біля МАПП, респондентів

Оцінка перевізниками зручності під'їзду до МАПП, респондентів

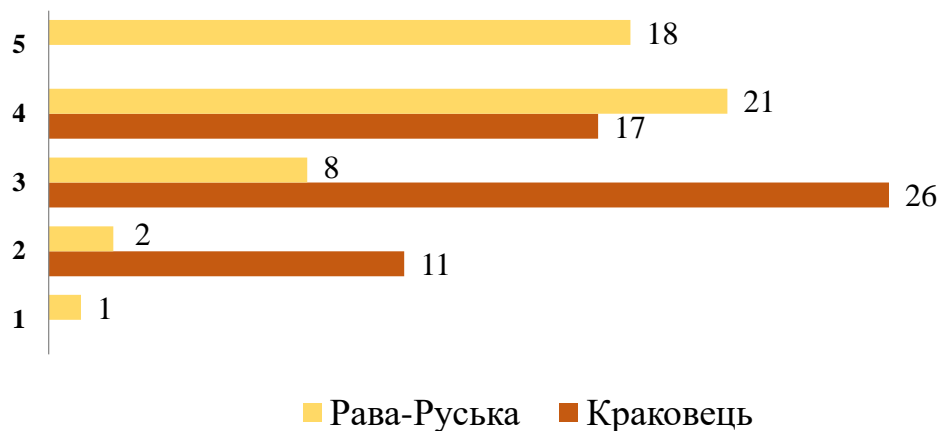

Оцінка інфраструктури та сервісу МАПП Галицької митниці

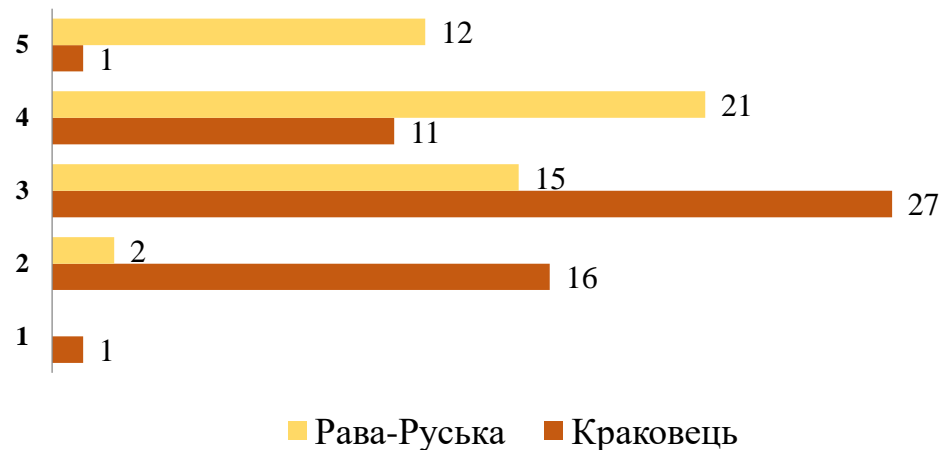
Типові проблеми більшості регіональних митниць, зокрема Галицької, є:

- брак необхідного обладнання або моральне застаріле технічне забезпечення
- відсутність вантажних державних комплексів і можливостей для сканування
- поганий інтернет-зв'язок
- неналежні санітарні умови
- брак платіжних терміналів

Оцінка перевізниками інфраструктури МАПП, респондентів

Оцінка перевізниками обладнання МАПП, респондентів

Рекомендації щодо покращення роботи МАПП Галицької митниці

Потреба в технічній комплексній модернізації МАПП зокрема:

- розширення використання інформаційно-телекомунікаційних технологій автоматизованих засобів зчитування номерів, зважування, сканування, проставлення контрольних відміток, подання інформаційних повідомлень, заяв
- посилення та оновлення технічного забезпечення пунктів пропуску тощо
- створення сучасних сервісних зон біля пунктів пропуску

Пропозиції щодо зменшення корупції на митниці

Вдосконалення нормативно-правової бази - уникнення двозначності трактування

Автоматизація та введення електронного документообігу, мінімізація фізичних контактів

Значиме підвищення заробітної плати працівникам митних органів, максимальне чітке визначення їх посадових обов'язків і повноважень, введення атестації митників, одночасне посилення контролю за їх роботою та персональної відповідальності за хабарі, участь у корупційних схемах тощо

Більш активне застосування сучасних технологій та європейських інструментів митного контролю

Чітка регламентація порядку дій, їх термінів і відповідальності усіх суб'єктів під час митного оформлення

Удосконалення інфраструктури. Забезпечення усіх пунктів пропуску засобами автоматичного контролю та обліку товарів

Реформи на митниці

Головні проблеми

- * Відсутність чіткої стратегії та плану реформи
- * Незавершеність модернізації процесів
- * Відсутність повноцінного електронного документообігу
- * Повільне та непослідовне запровадження норм і процедур, які діють в ЄС
- * Наявність суперечностей між Митним кодексом України та іншими нормативно-правовими документами
- * Корупційна складова
- * Маніпуляції із митною вартістю
- * Незадовільна інфраструктура
- * Брак або моральне застаріле технічне забезпечення більшості регіональних митниць
- * Недостатній рівень кваліфікації співробітників багатьох митниць

Очікувані реформи

- Гармонізація та упорядкування митного законодавства
- Впровадження електронних технологій та сервісів для міжнародної торгівлі
- Розвиток інфраструктури митниці
- Спрощення та гармонізація митних процедур (впровадження інституту АЕО)
- Запобігання маніпуляціям при підтвердженні митної вартості
- Приєднання до Конвенції про спільну транзитну процедуру, ІТ-трансформація
- Кадрова реформа ДМСУ
- Лідерство, професійний топ-менеджмент, пріоритетність стратегічних завдань

Висновки

- ❑ запровадження нових інформаційних і цифрових сервісів сприймається представниками бізнесу як прогресивне
- ❑ позитивні зміни на митниці: «Єдине вікно»; декларації ЕА, АА; NCTS, АЕО
- ❑ невисока обізнаність представників бізнесу щодо сучасних цифрових сервісів і нововведень на митниці
- ❑ суперечливі думки бізнесу щодо успіхів у подоланні корупції на митниці
- ❑ занепокоєність низькими темпами і непослідовністю реформування митної політики
- ❑ незадовільна інфраструктура, брак або моральне застаріле технічне забезпечення більшості регіональних митниць, передусім МАПП

Додатковим поштовхом до змін на краще може бути продовження системного громадського моніторингу регіональних митниць, своєчасне оприлюднення та широке обговорення його результатів, залучення до моніторингу якомога більшої кількості зацікавлених осіб із боку бізнесу та професіональних об'єднань.

Дякую за увагу!

+38 (067) 320 26 01

uta.demchenko@gmail.com